

Erehtymisen mahdollisuuksia

Hannu Korhonen, Orimattila 3.5.2019

Samannimisyys on aiheuttanut monta sekaannusta sukututkimuksiin. Syntymä- tai kuolinajaksi otetaan väärä tieto toiselta samannimiseltä. Sukujohdot voivat mennä sekaisin, kun lapsi tulee merkityksi väärään perheeseen. Edes vanhempien mainitseminen ei aina auta, sillä hekin voivat olla samannimisiä.

Eräässä selvityksessä Kustu Korhosella ja Eeva Kristiina Vesterisellä on viiden lapsensa joukossa tyttäret Edla Maria s. 28.8.1870 ja Ida s. 21.9.1876. Kun tutkitaan tarkemmin alkuperäisiä syntymämerkintöjä, niin edellisen syntymäpaikaksi on merkitty Vaajasalmi n:o 2 ja jälkimmäisen Kuuslahti 11. Kummassakin merkinnässä ovat samannimiset vanhemmat Gustaf Korhonen ja Eva Stina Vesterinen. Ei mitään erikoista. Ehtiihän tilaton väestö muuttaa kuuden vuoden aikana useampaankin kertaan.

Ida ja Edla Maria Kustuntytöt

Kun katsotaan Rautalammin lastenkirjaa 1881–1890, niin Multakaarten torpassa (Sorrin osatalo Eteläselkämä, Kerkonjoensuu 2) pariskunnalla Aukusti Simonen ja Eva Stina Vesterinen s. 1847 on kolme lasta: Ida Korhonen s. 1876, Edla Maria Korhonen s. 1879 ja Matilda Simonen s. 1883. Lasten sukunimet selittyvät sillä, että kaksi lapsista oli Ievastiinan edellisestä aviosta. Hänen ensimmäinen puolisonsa Kustu Korhonen s. 1849 oli kuollut 1879. Onko tämä Edla Maria s. 1879 sama tyttö kuin edellisessä kappaleessa mainittu Edla Maria s. 1870? Kumpi syntymäajoista on silloin virheellinen?

Renki August Vilhelm Kustaanp. Simonen Vesannolta vihittiin talollisen Eva Stina Juhontr. Vesterisen kanssa lokakuulla 1882. Eva Stina on tosiaan merkitty talolliseksi vihittyjen luetteloon. Hän oli jäänyt siis pitämään Kuuslahden Tanskan taloa ensimmäisen miehensä Kustun kuoleman jälkeen. Tämän vahvistaa rippikirjakin, johon Aukusti on merkitty puusniekaksi eli talollisen lesken uudeksi mieheksi.

Lastenkirjaan 1881–1890 on Tanskan kohdalle merkitty Kustu-vainaille ja Ievastinalle kaksi lasta, edellä jo mainitut Ida s. 1876 ja Edla Maria s. 1879, sekä Aukustille ja Ievastiinalle Matilda s. 1883, siis samat, jotka heillä on Multakaarteessa Kerkonjoensuulla. Sinne he olivat muuttaneet heti vihkimistä seuraavana vuonna.

Rippikirjasta 1871–1880 päästään kiinni Kustun syntyperään, sillä siellä on syntymäaika 6.11.1849. Kastemerkinnän mukaan hänen vanhempansa ovat "Bden Matts Korhonen ho Eva Reponen 26, Kuuslax N11 Ärimaa". Äidin sukunimi on oikeasti Riepponen, tämän isän etunimi Heikki. Kustun isä Matti Eliaanpoika Korhonen on Erimaan eli Tanskan talon perustaja ja isäntä. Hänen isänsä isoisä Lauri Lemetinpoika Sonkarinsaaren Siikalahdesta mainitaan sukukirjan taulussa 18.

Edla Maria Kustuntytär

Edla Marian syntymävuosi on kaikissa kirkonkirjamerkinnöissä johdonmukaisesti 1879. Olisiko alussa mainitussa selvityksessä virhe? Vai olisiko olemassa toinen yhdeksän vuotta aikaisemmin syntynyt Edla Maria Korhonen? Ja todellakin: 28.8.1870 syntyi Joutenlahden torpassa (Vaajasalmi 2) tyttö, jolla oli ihan samannimiset vanhemmat Gustaf Korhonen ja Eva Stina Vesterinen.

Tämä Kustu on vaajasalmelaisia Selkämästä (Vaajasalmi 2) s. 1844, k. 1884. Hänen isänisänisänisänisänsä Vaajasalmen Korholan (Perttulan) isäntä Perttu Pertunpoika Korhonen s. n. 1666, k. 1710, mainitaan sukukirjan taulussa 12. Kustun isä Kaapro Pekanpoika Korhonen kuoli 1846 vajaat kaksi vuotta Kustun syntymän jälkeen. Leski Kaisa Karjalainen muutti poikansa Kustun kanssa Joutenlahteen 1866.

Kaisa kuoli kesäkuussa 1868 ja saman vuoden lokakuussa Kustu vihittiin Eva Stina Vesterisen kanssa s. 1846. Nuoresta iästään huolimatta Kustu valittiin kylänvanhimmaksi (byaman) ja hänestä tuli torpasta itsenäistyneen talon (Joutenlahti, Vaajasalmi 2:4) isäntä. Vuonna 1870 syntyi ensimmäinen lapsi, edellä jo mainittu Edla Maria.

Vuonna 1875 Kustu myi tilan serkulleen Jussi Karjalaiselle ja luopui kylänvanhimman toimestaan Hän asui sitten lyhyitä aikoja muonatorpparina Kalliolassa (Selkämä, Vaajasalmi 2) ja Kuningassaaren torpassa (Saikari, Haapamäki 7) sekä itsellisenä Ranssin Ottolassa (Haapamäki 8) vuodesta 1880 lähtien. Loinen Kustaa Korhonen kuoli siellä helmikuussa 1884 keuhkotautiin 39 vuoden 3 kuukauden ja 13 päivän iässä.

Sitten taas varsinaiseen aiheeseen eli Kustu Kaapronpoika Korhosen ja Eeva Stiina Vesterisen lapsiin. Joutenlahdessa syntyivät edellä mainitun Edla Marian s. 1870 lisäksi August 1873 ja Hilda 1875, k. 1877, Kuningassaassa Vilhelm 1878 sekä Ottolassa Kalle 1882. Muita lapsia kirjoista ei löydy. Koko perhe on Lindsbergin selvityksen *Vaajasalmen Korhoset* jakson 3.6. taulussa 11 (linkki sivulla <http://rautalaminkorhoset.fi/sukuselvityksiä>). Vuosisadan viimeisessä rippikirjassa Korhosen leski Eva Vesterinen mainitaan Saikarin piiriläisten joukossa. Lapsista August ja Vilhem mainitaan hänen kerallaan.

Ongelman ratkaisu

Jutun alussa mainitut Edla Maria s. 1870 ja Ida s. 1876 eivät siis ole sisaruksia, vaikka heillä on samannimiset vanhemmat. Edla Maria on vaajasalmelaisen Kustu Kaapronpoika Korhosen lapsi ja Ida kuuslahtelaisen Kustu Matinpoika Korhosen. Äidit ovat täyskaimoja, Eeva Stiina Vesterisiä. Edellisen Kustun vaimo on Matintytär s. 1846 Vesterilästä (Kerkonjoensuu 4) ja jälkimmäisen Juhontytär s. 1847 Kampinmäestä (Kerkonjoensuu 6). Kaiken kukkuraksi Idalla on Edla Maria -niminen nuorempi sisko s. 1879.

Alussa mainittu sekaannus ei ole ainoa näiden lasten kohdalla, sillä eräessä toisessa selvityksessä tämän nuoremman Edla Marian isäksi on tarjottu Naulakaarten (Kerkonjoensuu 11) Kustu Korhosta s. 8.11.1839. Tämä Rieti ja Liisa Korhosen lapsi kuoli kuitenkin vajaan kolmen vuoden

iässä 14.4.1842. Oikea isä on siis todella edellä mainittu kuuslahtelainen Kustu Matinpoika Korhonen.

Selvitysten virheisiin on varmaan osasyynä se, että Gustaf/Kustu oli 1800-luvun puolenvälin tienoilla hyvin suosittu etunimi sekä Korhosilla että muillakin sukuilla. Selvän ja varman kokonaiskuvan saamiseksi lähteitä on siksi tarpeen käydä läpi yksittäisten merkintöjen kirjaamista järjestelmällisemmin samaan tapaan kuin nyt tässä Kustujen ja Ievastiinon sekä Idan ja Edla Marioitten tapauksessa on tehty.